

Павлик Є.О., аспірант спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Науковий керівник: Ржевська Н.Ф. завідувач кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій, доктор політичних наук
(Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна)

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Постановка проблеми. Розвиток інформації та стрімке зростання технологій спричиняють постійний ріст вимог до інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських рішень в органах державної влади.

Актуальність дослідження. Інформаційно-аналітичне забезпечення державного сектору є особливо актуальним, адже саме на якості інформаційної та аналітичної бази приймаються раціональні ефективні рішення, які в подальшому впливають на розвиток країни у всіх сферах (економічна, політична, соціальна, тощо). В результаті, це є одним з головних чинників забезпечення соціально-політичної стабільності, обороноздатності, економічного зростання держави.

Мета. Виявити роль, сутність та способи інформаційно-аналітичного забезпечення ефективних управлінських рішень в органах державної влади.

Вклад основного матеріалу. На сьогодні світ невпинно розвивається та інформація посідає все більш вагомий та центральний роль. Інформація збирається з неймовірною швидкістю та в великих масштабах. На фоні цього, можливість людини усвідомлювати, аналізувати, обробляти та оперувати актуальними даними зменшується. Але у сучасному світі прийняття ефективних управлінських рішень у державному секторі на пряму залежить від інформаційно-аналітичного забезпечення, головним завданням якого є збір, оброблення, аналіз, інтерпретація, прогнозування та виявлення тенденцій:

- у сфері безпеки держави;
- у внутрішній та зовнішній політиці держави;
- у соціальній сфері державного управління, тощо;

Насправді список функцій інформаційно-аналітичного забезпечення є невичерпним і зростає по мірі розвитку інформації та технологій у світі.

Прийняття рішень – це управлінська, науково обґрунтована діяльність з вивчення можливих альтернатив, оцінки цих альтернатив та вибору найкращого рішення з раціональної точки зору. Тобто, задача полягає у тому, щоб з багатьох варіантів стратегій вирішення проблеми, на базі аналізу умов, наслідків та реалізації - вибрати найкращий.

Управлінські рішення керівництва повинні бути своєчасними, обґрунтованими та раціональними. Тож, інформаційно-аналітичне забезпечення влади на пряму пов'язано з процесом інформатизації управлінської діяльності. Саме від розвитку інформатизації залежать технології на базі яких і здійснюється всебічна обробка та аналіз, установлення

причино-наслідкових зв'язків, тощо. На разі до аналітичного забезпечення державного управління відносять задачі інформаційного характеру, ніж імплементація технологій.

Провідне місце серед аналітичного забезпечення посідає політичний аналіз, який наразі набув специфічного характеру та ототожнюється з поняттям «аналіз державної політики». У статті 1 Закону України від 10.12.2015 «Про державну службу» зазначається, що одним із завдань державної служби є «аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів міжнародних договорів» [1].

Як ми бачимо, вміння здійснювати аналіз політики є ключовою функцією державних службовців, а отже і частиною інформаційно-аналітичного забезпечення державних рішень. Отже, під аналізом державної політики слід розуміти комплекс аналітичних процедур із вироблення рекомендацій щодо процесу вироблення і здійснення державної політики. Суб'єктами такого аналізу є аналітичні підрозділи органів державної влади та недержавні аналітичні центри.

Для досягнення результату, аналіз політики складається з декількох етапів:

- формулювання проблеми: вважається найскладнішим етапом процесу аналізу політики, адже постановка проблеми впливає на успішність наступних етапів.
- Визначення критеріїв оцінки: за такими критеріями відбувається вибір одного з варіантів розв'язання проблеми. Сутність полягає у переході від загального (постановка проблеми) до конкретного (специфічні критерії оцінки).
- Вибір альтернативних варіантів політики: по суті це творчий етап, який полягає у розробці альтернатив, які допоможуть досягти цілей.
- Порівняння та оцінка альтернатив: прогнозування впливу альтернатив на ціль.
- Вироблення рекомендацій: синтез найважливіших результатів, які повинні містити вимоги щодо реальних дій.

Результатом аналізу політики є рекомендація або порада, яка розробляється аналітиком політики на замовлення.

Якщо ж говорити про імплементацію автоматизованих технологій, то слід згадати математичне моделювання ситуацій. Але цей метод хоча і провідний, але недостатньо використовується в органах управління. Причиною є те, що при розробці моделі критерії оцінки та задачі формуються заздалегідь. Як раніше було згадано, формулювання та постановка проблеми є найскладнішим етапом та виробляється у вигляді якісного опису ситуації. Цей опис може бути нечітким, що вплине на результати. Така сама проблема є і з суб'єктивними критеріями оцінки, що впливають на процес підготовки і прийняття рішення.

Важливо розуміти, що імплементації новітніх технологій – це не про наявність мережі, комп'ютерів чи програмного забезпечення. Це використання системи спеціальних програмно-апаратних засобів, що дозволяє здійснювати підготовку завдань, безпосередньо пошук, попередню обробку, збереження необхідної інформації в

автоматизованому режимі. На базі цієї інформації будуються моделі, сценарії та пошук рішення.

Висновок. Інформаційно-аналітичне забезпечення відіграє ключову роль у прийнятті ефективних управлінських рішень. Це наперед пов'язано з швидким зростанням ролі інформації та її об'єму. В цілому інформаційно-аналітичне забезпечення органів виконавчої влади є складовою державного управління, яке покликане збільшити рівень узагальнення фактів, обґрунтованість рекомендацій, якість інформаційної продукції суб'єктів управління, а також, викривати довгострокові тенденції розвитку суспільства та держави. Це покликання реалізовується через інформаційне забезпечення та впровадження новітніх технологій. До найбільш відомих відносяться політичний аналіз та побудова математичних моделей. Для прийняття рішень та здійснення аналізу повстає питання автоматизації аналітично-інформаційного забезпечення державних органів, що є невід'ємною складовою функціонування.

Перелік посилань

1. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII : станом на 19 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 15.11.2023).
2. Про інформаційно-аналітичне забезпечення Президента України : Указ Президента України від 30.11.1994 р. № 709/94 : станом на 5 груд. 2009 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/709/94#Text> (дата звернення: 15.11.2023).
3. Саричев Ю. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення як вид інформаційного забезпечення в системі державного управління. *Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. Серія "Державне управління"*. 2017. № 3 (86). С. 120–126.